د افغانستان اسلامي جمهوريت د وزيرانو شورى

کمیته حمایت از ورثه شهدا و معلولین

سکرتریت کمیته حمایت از ورثه شهدا و معلولین

تفاهمنامه همکاری

بین

دفتر وزیر دولت در امور شهدا و معلولین

و

ادارۀ احصائیه و معلومات

به منظور

هماهنگی و تطبیق پلان بین الوزارتی در امورشهدا و معلولین

سرطان – ۱۳۹۸

مقدمه:

معلولیت بنابر علت های گوناگون و متعدد در جهان از آوان زندگی بشریت موجود بوده و هنوز هم به اشکال مختلف معلول شدن ادامه دارد، اشخاص دارای معلولیت به کتگوری های مختلف دسته بندی شده اند و جمعیت بزرگی از جامعه بشری را تشکیل داده و بزرگترین اقلیت جهانی می باشد. به اساس گزارش سازمان صحی جهان و بانک جهانی تحت نام "گزارش جهانی معلولیت" در سال ۲۰۱۱ منتشر شده است، در حدود ۱۵٪ نفوس جهان را اشخاص دارای معلولیت تشکیل میدهند و در کشور عزیز ما افغانستان نظر به آخرین سروی انجام شده در زمینه معلولیت، در حدود ٪ ۱۰،۸ نفوس کشور را اشخاص دارای معلولیت های شدید تشکیل می دهد.

چهار دهه بحران و جنگ های ویرانگر پیامد های ناگوار اجتماعی، اقتصادی، فرهنگی را به بجا گذاشته است، در پهلوی ویرانگری های مختلف، جمعیت قابل ملاحظه ای از مردم افغانستان را شهید و معلول نموده است. هرچند کارهای زیادی در زمینه انجام شده است؛ ولی با آنهم اشخاص دارای معلولیت و ورثه شهدا هنوز جمعیت فراموش شده ای هستند که هنوز کارهای متناسب به ظرفیت، توانمندی، شمولیت اجتماعی، خودکفایی اقتصادی و تأمین حقوق بشری شان به صورت فراگیر و همه شمول صورت نگرفته که باعث به وجود آمدن چالش های متعدد اجتماعی، فرهنگی و اقتصادی در کشور شده است. پاسخگویی به نیازمندی ها و تأمین حقوق بشری اشخاص دارای معلولیت و ورثه شهدا کار یک نهاد و سازمان نبوده، بلکه وظیفه همگان می باشد؛ زیرا معلولیت پدیده همه شمول و فراگیر بوده و همه مسوولیت داریم تا زمینه ها و فرصت های خودکفایی و شمولیت مؤثر آنان را در جامعه از طرق مختلف مهیا سازیم تا باشد که اشخاص دارای معلولیت مانند سایر شهروندان از حقوق و امتیازات یکسان و برابر مستفید شده و همچنان سهم خویش را در آبادانی کشور و جامعه ایفا نمایند. برای خودکفایی، شمولیت اجتماعی، شناسایی چالش ها و مشکلات، نظارت و ارزیابی دقیق از تطبیق برنامه ها، تهیه و ارایه گزارش از عرصه معلولیت، پیشکش راه حل ها و راهکارهای مناسب، ایجاد هماهنگی های مؤثر و همکاری نهادها و بودجه یابی جهت تأمین حقوق بشری و مدنی اشخاص دارای معلولیت و همچنان تطبیق قوانین و تعهدات ملی و بین المللی ذیل:

1. قانون اساسی جمهوری اسلامی افغانستان بخصوص ماده 53[1] و 22[2] آن
2. استراتیژی مصوونیت اجتماعی استراتژی انکشاف ملی افغانستان
3. قانون حقوق و امتیازات اشخاص دارای معلولیت
4. برنامه عمل ملی اشخاص دارای معلولیت

---

[1] دولت به منظور تنظیم خدمات طبی و مساعدت مالی برای بازماندگان شهداء و مفقودین و برای بازتوانی معلولین و سهم گیری فعال آنان در جامعه مطابق به احکام قانون، تدابیرلازم اتخاذ می نماید. دولت حقوق متقاعدین را تضمین نموده، برای کهن سالان، زنان بی سرپرست ومعلولین و ایتام بی بضاعت مطابق به احکام قانون کمک لازم به عمل می آورد

[2] هر نوع تبعیض و امتیاز بین اتباع افغانستان ممنوع است.

اتباع افغانستان اعم از زن و مرد در برابر قانون دارای حقوق و وجایب مساوی می باشند

5. اهداف توسعه هزاره سوم
6. اعلامیه جهانی حقوق بشر
7. کنوانسیون منع استفاده از ماین های زمینی
8. کنوانسیون منع استفاده از مهمات خوشه ای
9. کنوانسیون حقوق کودک
10. کنوانسیون بین المللی حقوق مدنی وسیاسی
11. کنوانسیون بین المللی حقوق اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی
12. کنوانسیون منع تبعیض (استخدام و اشتغال) و بقیه اسناد بین المللی مختلف
13. کنوانسیون حقوق اشخاص دارای معلولیت
14. کنوانسیون مراکش
15. استراتژی اینچین
16. اهداف توسعه پایدار
17. برنامه عمل مپوتو

که جمهوری اسلامی افغانستان در راستای بهبود وضعیت زندگی اشخاص دارای معلولیت و شمولیت آنان در جامعه به آنها متعهد می باشد، به صورت همگانی اجرا نماییم. تطبیق قوانین ملی و تعهدات بین المللی جمهوری اسلامی افغانستان برای بهره مند شدن اشخاص دارای معلولیت و ورثه شهدا از حقوق شان، نیازمند هماهنگی ها و همکاری های بیشتر همه نهادهای دولتی و غیردولتی می باشد؛ بناءً، وزارت دولت در امور شهدا و معلولین جهت نیل و تحقق به اهداف، مقاصد و اجرای تعهدات بین المللی فوق الذکر، ذریعه ایجاد کمیته‌ی امور شهدا و معلولین شورای وزیران موضوعات ذیل را پیشنهاد مینماید:

1. تطبیق برنامه عمل ملی افراد دارای معلولیت
2. تغییر در زندگی رقابتی و اجتماعی افراد دارای معلولیت
3. تساوی فرصت های کاری در ارگانهای مختلف دولتی و غیر دولتی
4. ادغام معلولین در عرصه های اجتماعی ، سیاسی ، تعلیمی و علمی
5. حمایت از برنامه های خودکفایی افراد دارای معلولیت
6. خدمتگذاری اساسی و بنیادی جهت باز توانی افراد دارای معلولیت
7. شامل ساختن معضله معلولین در پلانهای دراز مدت و کوتاه مدت دولت
8. حمایت از پروژه های اشخاص دارای معلولیت و تعیین بودجه مشخص برای معلولین و بازمانده گان شهدا
9. تاکید در جهت تحقق فرامین و مصوبات شورای محترم وزیران در رابطه به اشخاص دارای معلولیت و ورثه شهدا

سکرتریت کمیته امور شهدا و معلولین شورای وزیران بعد از امضای تفاهمنامه، برای تطبیق موضوعات فوق راهکارهای ذیل را برای هر وزارت خانه، ریاست های مستقل، کمیسیون های مستقل، سکتور خصوصی و جامعه مدنی پیشکش می نماید؛ که بعد از بررسی و بازنگری توسط سکرتریت، به جلسه عمومی جهت تصویب پیشکش می‌گردد.

دو نوع مسوولیت و مکلفیت برای نهادها در این برنامه عمل پیش بینی شده است؛ یکی مکلفیت های همگانی که هر نهاد و اداره مکلف به انجام آن است و دیگر مسوولیت‌ها و مکلفیت‌های مشخص اداره با در نظرداشت خطوط و لایحه کاری اداره:

1. هدف

این تفاهم نامه به منظور ایجاد مکانیزم هماهنگی بین ادارهٔ احصائیهٔ مرکزی و وزارت دولت در امور شهدا و معلولین، طرح و تطبیق برنامه عمل بین الوزارتی همکاری با ورثه شهدا و افراد دارای معلولیت ، ایجاد سیستم تبادل معلومات ترتیب گردیده و امضأ می شود .

2. مسئولیت های طرفین

وزارت دولت در امور شهدا و معلولین و ادارهٔ احصائیهٔ مرکزی موافقه دارند تا در موارد آتی جهت پاسخگویی به نیازمندی ها و تأمین حقوق بشری اشخاص دارای معلولیت و ورثه شهدا زیر چتر یک مکانیزم هماهنگ، دوامدار و به اساس نیاز سنجی با هم همکاری نمایند:

أ. مسئولیت های وزارت دولت در امور شهدا و معلولین:

1. تنظیم امور مربوط به سکرتریت کمیته بین الوزارتی تدویر و تنظیم جلسات و تهیه مینوت؛
2. جمع آوری ارقام و مواد غرض تهیه و تربیب برنامه عمل بین الوزارتی امور شهدا و معلولین؛
3. ترتیب و تجدید نظر در برنامه عمل و شریک نمودن آن جهت نظرخواهی؛
4. ترتیب و رهبری جلسات سکتوری غرض ترتیب پلان، ارزیابی نتایج کار و راپور های مربوط؛
5. ترتیب راپورهای ربعوار و سالانه برنامه عمل امور شهدا و معلولین و شریک سازی آن با ادارات زیربط؛
6. جمع آوری، ذخیره، تحلیل و شریک نمودن معلومات و ارقام مورد نیاز ادارات در مورد شهدا و معلولین؛
7. هماهنگی امور شهدا و معلولین با وزارت و فراهم نمودن تسهیلات لازم جهت تطبیق برنامه عمل؛
8. ارایه آمار و ارقام اشخاص دارای معلولیت مستفید شده از خدمات با تفکیک جندر و کتگوری های مختلف معلولیت؛
9. تهیه گزارش به مقام ریاست جمهوری و ریاست اجرائیه از چگونگی تطبیق برنامه عمل؛
10. رجعت دهی افراد دارای معلولیت و ورثه شهدا غرض خدمات لازم و مرتبط؛
11. آگاهی دهی از حقوق اسلامی و بشری اشخاص دارای معلولیت و مسئولیت های دولت در قبال آنها و مسئولیت افراد دارای معلولیت و ورثه شهدا در برابر قوانین نافذه کشور.

ب. مسئولیت های ادارۀ احصائیه معلومات:

1 استخدام حد اقل (۳٪) افراد دارای معلولیت واجد شرایط از مجموع کارکنان اداره؛

2 شمولیت موضوع معلولیت در سر شماری ملی نفوس با تفکیک کتگوری، جنسیت ونوعیت معلولیت؛

3 همکاری با نهادها و سازمانها بمنظور راه اندازی تحقیقات مختلف عرصه معلولیت در کشور با نهادهای عرصه معلولیت و سایرین؛

4 انجام سروی های مختلف عرصه معلولیت از جمله میزان قابلیت های دسترسی فزیکی، کاریابی وغیره؛

5 شمولیت موضوع معلولیت در سروی های امور اجتماعی، اقتصادی و غیره.

ج. ارزیابی مشترک از تطبیق برنامه عمل

نظارت و ارزیابی از تطبیق برنامه عمل به شکل مشترک و سیستماتیک به نمایندگی از کمیته بین الوزارتی توسط وزارت دولت در امور شهدا و معلولین و ادارۀ احصائیۀ و معلومات افغانستان صورت گرفته که نتیجه به مقام ریاست جمهوری و ریاست اجرائیه تقدیم میگردد.

د. زمان اعتبار این تفاهم نامه

زمان برای تطبیق تفاهم نامه مدت سه سال میباشد که کمیته بین الوزارتی برای امور شهدا و معلولین به سکرتریت وزارت دولت در امور شهدا و معلولین مسئولیت هماهنگی ودر مجموع اعضای کمیته بین الوزارتی مسئولیت تطبیق آنرا دارد .

این تفاهم نامه بعد از هر سه سال تجدید و به امضای طرفین میرسد.

3. هماهنگی

غرض تبادل معلومات و حل مشکلات در تطبیق برنامه عمل هر دو اداره در ایجاد یک میکانیزم هماهنگی باهم همکاری نموده و موارد قابل بحث را در اجندای مجلس کمیته بین الوزارتی و یاهم کمیته های تخنیکی می گنجانند.

ه. مدیریت معلومات و دیتابیس

ادارۀ احصائیۀ و معلومات به شکل ربعوار و سالانه آمار فعالیت های خویش را با وزارت دولت در امور شهدا و معلولین من حیث سکرتریت بین الوزارتی شریک نموده و وزارت دولت در امور شهدا و معلولین آنرا شامل دیتابیس ساخته و تمام آمار جمع شده را با شرکای کاری در میان میگزارد.

و. امتیازات و مصونیت ها

هر دو طرف شامل این تفاهمنامه تابع مقررات و قوانین مراجع مربوط شان میباشند که در فضای همکاری و تفاهم فی مابین مراعی الاجرا است.

4. حل موارد اختلافی

هر نوع منازعه و یا مطالبه خارج از محتوای تفاهمنامه و یا نقض این تفاهمنامه که از طریق مذاکره مستقیم حل نگردد، با مراجعه به قوانین نافذه حل می گردد. حل منازعه از طریق مذاکره مستقیم و دوستانه نیز باید با قوانین نافذه کشور در مغایرت قرار نگیرد. جانبین باید به فیصله نهایی که صورت می گیرد، متعهد باشند.

5. فسخ تفاهم نامه

این تفاهمنامه بعد از امضأ توسط طرفین مرعی الاجرا بوده، میتواند هر یک از طرفین با ارسال اطلاعیه کتبی در خلال سی روز به جانب مقابل با ارائه دلایل قانونی، به فسخ تفاهمنامۀ هذا اقدام نماید.

6. زبان مورد اعتبار

این تفاهمنامه در یکی از زبان های ملی و رسمی پشتو و یا دری تحریر گردیده است . در صورت بروز هر نوع تنازع و یا هم عدم تفاهم به تفسیر متن پرداخته خواهد شد.

رئیس ادارۀ احصائیۀ و معلومات

اسم: جاوید رسولی

وظیفه: رئیس اداره احصائیه و معلومات

امضا:

تاریخ

دفتر وزیر دولت در امور شهدا و معلولین

اسم: لعل الدین آریوبی

وظیفه: وزیر دولت در امور شهدا و معلولین

امضا:

تاریخ